

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Vladimíra Maguru a JUDr. Sone Mesiarkinovej, v právnej veci žalobcu **M. O.**, bývajúceho v B.B., proti žalovanému **S.Š., a.s. H.F., Š.P., V.T.**, IČO: X., za účasti vedľajšej účastníčky S.K.P. so sídlom v B., zastúpenej A.-S.P., a.s. B., vo veci týkajúcej sa R.R.Z., N., **o zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 20 C 88/2000, o dovolaní vedľajšej účastníčky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. marca 2007, sp.zn. 17 Co 248/06, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie smerujúce proti časti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. marca 2007, sp.zn. 17 Co 248/06 týkajúcej sa sumy 183 900,- Sk **o d m i e t a .**

Dovolanie smerujúce proti časti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. marca 2007, sp.zn. 17 Co 248/06 týkajúcej sa plnenia nad sumu 183 900,- Sk **z a m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica (súd prvého stupňa) rozsudkom z 22. júna 2006, č.k. 20 C 88/2000-319 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 183 900,- Sk v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovaného zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 7 356,- Sk, trovy znaleckého dokazovania 49 538,60 Sk a žalobcovi náhradu trov jeho právneho zastúpenia v sume 72 435,- Sk, na účet jeho právneho zástupcu, to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa vykonaním dokazovaním mal za preukázané, že žalobca v dôsledku dopravnej nehody zavinenej pracovníkom žalovaného utrpel vážne zranenia, a to zlomeninu medzihrbolového vyvýšenia ľavej píšťaľe, tržnú ranu hlavy, tržnú ranu ušnice vľavo, zlomenie korunky prvého incizívu hore vľavo, pomliaždenie hrudnej steny vľavo ťažkého stupňa, pomliaždenie pravého stehna, pravého kolena a oboch predkolení a natrhnutie predného krížneho väzu ľavého kolena. Pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. J. K., ktorý zranenia žalobcu ohodnotil pri bolestnom vo výške 306,25 bodov a pri sťažení spoločenského uplatnenia 775 bodov. Súd v súlade s vyhláškou ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej len vyhláška č. 32/1965 Zb.) pri bolestnom ustálil, že nie je dôvod zvyšovať základný počet bodov, keď znalecký posudok zohľadnil všetky poškodenia, ktoré vznikli následkom úrazu a u žalobcu nebola konštatovaná bolesť mučivého charakteru ani značná bolesť, pričom znalec nevyužil možnosť zvýšenia o polovicu základného bodového hodnotenia. Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, súd priznal žalobcovi mimoriadne zvýšenie sťažení spoločenského uplatnenia vo výške päťnásobku základného počtu bodového ohodnotenia. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že u žalobcu došlo k zmene v zamestnaní v tom, že toho času vykonáva sedavé zamestnanie, predtým bol členom hasičského zboru. Venoval sa športu – karate, turistike, rekreačnému lyžovaniu, plávaniu, bicyklovaniu. Ohľadne týchto aktivít nie je úplne vylúčený zo športového života, môže lyžovať s použitím ortézy, môže plávať, bolo mu doporučené vykonávať záťaž bicyklovaním a taktiež môže absolvovať primeranú túru po rovnom teréne. Súd pri rozhodovaní zároveň prihliadol aj na žalobcov psychický stav. V závere svojho rozsudku konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, pokiaľ požadoval priznanie tridsaťnásobku zvýšenia bolestného a sťažení spoločenského uplatnenia, ktoré sa priznáva iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa.

Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací súd), na odvolanie žalobcu a vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, rozsudkom z 8. marca 2007, sp. zn. 17 Co 248/06 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 633 025,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok 25 320,- Sk, náhradu trov konania štátu 49 538,60 Sk a žalobcovi náhradu trov konania v sume 143 128,80 Sk k rukám jeho právneho zástupcu, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odvolací súd dospel k záveru, že je tu dôvod na postup súdu v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. na zvýšenie odškodnenia za bolesť. Uviedol, že žalobca sa v dôsledku svojich poranení musel podrobiť viacerým lekárskeým zákrokom a operáciám, vyšetreniam, ako aj dlhodobej rehabilitačnej liečbe. V dôsledku vnútrokĺbového poranenia tzv. mäkkého kolena – jabĺčka došlo ku krvnému výronu. U žalobcu sa tento jav opakoval viackrát a preto musel opakovane navštevovať odborné ambulancie a podrobovať sa bolestivým vyšetreniam, punkciám, výplachom kĺbov, ako aj aplikácii bolestivých injekcií. Výrazná bolesť je spojená jednak s týmito punkciami i pooperačnou starostlivosťou po artroskopii. Bolesť v škále stupnice v rozsahu 1 – 5 bola označená stupňom 3. Vzhľadom na to odvolací súd ustálil, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa a základné bodové ohodnotenie a odškodnenie za bolesť nie je postačujúce a nie je ani primerané povahe poškodenia zdravia a priebehu liečenia. Mal za to, že primerané odškodnenie je vo výške 55 125,- Sk, čo zodpovedá trojnásobnému zvýšeniu základného bodového ohodnotenia. Odvolací súd ďalej uviedol, že obmedzenie a uplatnenie žalobcu v spoločnosti je značného rozsahu, a má preukázateľne nepriaznivé dôsledky na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb. Skutočnosť, že nebol vrcholovým športovcom nevyklučuje aj v takomto prípade priznať mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. U žalovaného došlo k podstatnej zmene kvality jeho života, niet vyhliadky na zlepšenie, naopak, jeho stav sa môže zhoršovať. Tento stav môže byť len zmiernený, avšak jeho obtiaže sú prítomné v každodennom živote a nie sú len občasné alebo prechodného rázu. Preto sa podľa názoru odvolacieho súdu nejaví byť dostatočné zvýšenie na päťnásobok základného počtu bodov tak, ako to ustálil prvostupňový súd. Dospel k záveru, že primerané odškodnenie je „približne“ v rozsahu pätnásťnásobku základného bodového ohodnotenia „pri bolestnom“. Vzhľadom na to, že vyhláška č. 32/1965 Zb. nehovorí o nutnosti vychádzať z násobku bodov, odvolací súd určil celkovú náhradu bolestného aj sťaženia spoločenského

uplatnenia vo výške 700.000,- Sk, pričom na bolestné určil sumu 55.125,- Sk, a vo zvyšku hodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia, čo predstavuje sumu 644 875,- Sk. Keďže došlo k plneniu v rozsahu 54 000,- Sk, zostáva doplatiť 590 875,- Sk. Spolu bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia zostáva doplatiť vo výške 633 025,- Sk, uzavrel odvolací súd.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie vedľajšia účastníčka na strane žalovaného. Dovolanie odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), že konanie odvolacieho súdu je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a tým, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu v časti priznaného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia považuje vedľajšia účastníčka za nepreskúmateľné. Uviedla, že je síce pravdou, že žiaden právny predpis neukladá súdu vychádzať pri rozhodovaní o uplatnenom nároku z určitého násobku lekárom vyčísleného bodového hodnotenia, avšak takéto odôvodnenie zvýšenia odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je žiaduce za účelom preskúmateľnosti úvahy súdu pri hodnotení dôkazov podľa § 132 O.s.p., t.j. či úvaha súdu bola v súlade s pravidlami logického usudzovania a či sa súd riadil zákonnými predpokladmi zvýšenia odškodnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/65 Zb. Sama vyhláška uvažuje v ustanovení § 6 ods. 2 o zvýšení základného počtu bodov až na „dvojnásobok“. Rozhodnutie odvolacieho súdu vedľajšia účastníčka napadla aj čo do primeranosti odškodnenia, pretože priznanú sumu 700 000,- Sk považuje s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu za neprimeranú. V dôvodoch dovolania urobila podrobnú analýzu skutkového a právneho stavu veci, tak ako to urobila aj v konaní pred súdmi nižších stupňov. Namietala výšku priznaného odškodnenia ako aj počet bodov, z ktorého súd pri rozhodovaní o sťažení spoločenského uplatnenia vychádzal. Mala za to, že žalobca nepreukázal výnimočnosť a osobitosť predpokladov zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, neuniesol dôkazné bremeno a poskytnutá náhrada škody z titulu bolestného vo výške 12 975,- Sk a z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 54 000,- Sk plne zohľadňuje ťažkosti žalobcu.

Žalobca sa k dovolaniu vedľajšej účastníčky nevyjadril.

Žalovaný v dovolacom konaní uviedol, že s dovolaním vedľajšej účastníčky, vystupujúcej na jeho strane, v plnom rozsahu súhlasí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je príslušný rozhodnúť o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov, ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k týmto záverom:

Z porovnania rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd, i keď vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že mení rozsudok súdu prvého stupňa, v skutočnosti ho v časti týkajúcej sa odškodnenia v sume 183 900,- Sk potvrdil a zmenil ho iba v časti týkajúcej sa náhrady v rozsahu nad sumu 183 900,- Sk tak, že žalobcovi priznal celkom náhradu škody v sume 633 025,- Sk. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej (R 12/1994).

Dovolanie vedľajšej účastníčky smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu aj v časti, ktorou bolo žalovanému uložené zaplatiť žalobcovi 183 900,- Sk („... napádame rozhodnutie krajského súdu v priznanej sume 633 025,- Sk ...“), teda proti takej časti rozhodnutia, ktorou bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa v skutočnosti potvrdené. Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je ale dovolanie prípustné len vtedy, ak odvolací súd vysloví vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Keďže v danej veci dosiaľ dovolací súd, prípadným právnym názorom ktorého by bol odvolací súd viazaný, nerozhodol, nie je dovolanie vedľajšej účastníčky proti ňou napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd naostatok nezistil, že by dovolanie vedľajšej účastníčky proti predmetnej časti rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné podľa § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti totiž netrpí vadou podľa uvedených ustanovení. Pokiaľ vedľajšia účastníčka tvrdí, že konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), tak v dovolaní ničím

neodôvodňuje, v čom podľa nej táto vada spočíva. Takáto vada, o ktorú v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd odníme účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv, z obsahu spisu nevyplýva.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie vedľajšej účastníčky smerujúce proti časti rozsudku odvolacieho súdu týkajúcej sa náhrady do sumy 183 900,- Sk nie je prípustné a preto ho podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania potom sa už nezaoberal vecnou správnosťou napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu.

Vedľajšia účastníčka napadla svojim dovolaním rozsudok odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej sa náhrady škody nad 183 900,- Sk. Jej dovolanie proti predmetnej časti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p., nie je však dôvodné.

Z ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia; obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady podľa § 237 O.s.p. (spočívajúce v nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, v prekážke veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, v odňatí možnosti účastníka pred súdom konať a v rozhodovaní vylúčeným sudcom, či v konaní súdom nesprávne obsadeným), z obsahu spisu nevyplývajú. Ohľadne námietky vedľajšej účastníčky, že konanie súdov nižších stupňov má vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd aj k tejto časti dovolania poznamenáva, že vedľajšia účastníčka v dovolaní ničím neodôvodňuje, v čom podľa nej táto vada spočíva. Takáto vada, o ktorú v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd odníme účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv, z obsahu spisu nevyplýva.

Podľa dovolacieho súdu konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté ani inou (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

I keď vedľajšia účastníčka v dovolaní výslovne neuvádza, v čom podľa nej táto iná vada spočíva, z obsahu jej dovolania vyplýva, že túto vadu vidí v tom, že podľa jej názoru je rozhodnutie odvolacieho súdu v časti o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nepreskúmateľné. Dovolací súd túto jej námietku nepovažuje za dôvodnú.

Odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie o odškodnení za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia odôvodnil, okrem iného, aj tým, že: „Vzhľadom na to, že vyhláška č. 32/1965 Zb. nehovorí o nutnosti vychádzať z násobku bodov, odvolací súd určil celkovú náhradu bolestného aj sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 700.000,- Sk“, nezaťažil svoje rozhodnutie vedľajšou účastníčkou tvrdenou vadou nepreskúmateľnosti. Z prvej vety druhého odseku odôvodnenia jeho rozhodnutia na 9. strane totiž možno vyvodiť, že za primeranú považoval „približne“ pätnásťnásobok základného bodového ohodnotenia „pri bolestnom“ (zrejme správne má byť „sťaženia spoločenského uplatnenia, pretože rozsah náhrady za bolesť určil vo výške trojnásobku základného bodového ohodnotenia na strane 5 svojho rozsudku). Po prepočte je možné zistiť, že odvolacím súdom priznaná náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje 13,868 násobok základného bodového ohodnotenia tejto zložky náhrady. Sama vedľajšia účastníčka uznáva, že žiaden právny predpis neukladá súdu vychádzať pri určení rozsahu odškodnenia iba z určitého násobku lekárom vyčísleného bodového ohodnotenia. I z odvolacím súdom zvoleného spôsobu určenia rozsahu náhrady škody je možné zistiť, či posúdenie odškodnenia za bolesť a ťaženie spoločenského uplatnenia nevybočilo z medzí hľadísk stanovených zákonom (§ 132 O.s.p. v spojení s § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb.), či bolo v súlade s pravidlami logického usudzovania a či premisy takého úsudku boli zistené riadnym procesným postupom.

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu uplatneného vedľajšou účastníčkou, vrátane jeho obsahového vymedzenia (napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), t.j. z hľadiska, či odvolacím súdom priznaná náhrada bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia zodpovedá požiadavkám plnej, a tým i spravodlivej nápravy.

Nezaoberal sa pritom právnymi otázkami v dovolaní nenamietanými. Dospel k záveru, že obsah dovolania vedľajšej účastníčky nie je spôsobilý spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených.

Nesprávnym právnym posúdením veci (či určitej právnej otázky) v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., je také posúdenie, pri ktorom odvolací súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis nesprávne vyložil alebo nesprávne aplikoval. V danej veci dovolací súd v rozhodnutí odvolacieho súdu také pochybenie nezistil.

V danej veci neboli pochybnosti, že náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia treba určiť podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. (porovnaj ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.).

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si postihnutý mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzovania v živote. Ide o nároky rýdzo osobnej povahy, ktoré sa odškodňujú jednorazovo. Vyhláška č. 32/1965 Zb. zvlášť upravuje podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť, a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Rovnako osobitne stanovuje zásady pre hodnotenie oboch druhov odškodnenia. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a naopak. Odškodnenie za bolesť patrí za vytrpenú bolesť, nie za bolesť budúcu (následnú), ktorá sa odškodňuje v rámci nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z uvedeného možno vyvodit', že aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. treba posudzovať jednotlivo, pri každom nároku zvlášť. Existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa uvedeného

ustanovenia neznamená zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak.

Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa môže súd odškodnenie primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Dôvody umožňujúce výnimočné zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia treba vyvodzovať predovšetkým z okolností vymedzených v bode I ods. 6 zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, tvoriacich prílohu vyhlášky č. 32/1965 Zb., najmä ak ani zvýšenie odškodnenia na dvojnásobok základnej sadzby nepostačuje na primerané zmiernenie ich následkov (pozri napr. R 48/2004). Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a k okolnostiam konkrétneho prípadu tak, aby bolo možné preskúmať, či posúdenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nevybočilo z medzí hľadísk stanovených zákonom (§ 132 O.s.p. v spojení s § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb.), či bolo v súlade s pravidlami logického usudzovania a či premisy takého úsudku boli zistené riadnym procesným postupom.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd dostatočne vysvetlil svoje závery, z ktorých mal za to, že základné bodové ohodnotenie vykonané lekárom nepostačuje na primerané zmiernenie následkov poškodenia zdravia žalobcu a odôvodnenie jeho rozhodnutia je v súlade so zásadami plnej a tým i spravodlivej nápravy.

Odškodnenie za bolesť odvolací súd zvýšil na trojnásobok sumy určenej lekárom z dôvodu, že mal za to, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pretože žalobca bol liečený pomerne dlhú dobu, podroboval sa bolestivým vyšetreniam, punkciám, výplachom kĺbov ako aj aplikácii bolestivých injekcií. So závermi dovolacieho súdu sa dovolací súd stotožňuje. Tiež má za to, že je v súlade so zásadou plnej a spravodlivej súdnej ochrany odškodnenie bolesti žalobcu zvýšením základnej lekárom určenej sadzby. Nemožno súhlasiť s argumentáciou vedľajšej účastníčky, že odškodnenie za bolesť sa určuje len základe skúmania tých skutočností, ktoré sa opierajú iba o odborné závery, a nie však aj o zistenia súdu. Bolesť síce právo nedefinuje a je to pojem, ktorý možno posúdiť z lekárskeho hľadiska, nepochybne však súd má oprávnenie skúmať, či lekárom určený základný počet bodov je

adekvátnej bolesti, za ktorú, okrem bolesti spôsobenej poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, sa považuje i sťaženie zdravotnej pohody, ako sú závažné psychické zmeny, poruchy nervového ústrojenstva, stavy únavy, závraty alebo iné fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti.

So závermi odvolacieho súdu, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom, sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Podľa dovolacieho súdu iný výklad by viedol k negácii ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1065 Zb. („V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie *za bolesť* a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane *zvýšiť*, ...“).

Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani dovoláciu námietku vedľajšej účastníčky, že nie je správny ani záver odvolacieho súdu o rozsahu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to ani v časti namietajúcej základný počet bodov („zdravotná-medicínska rovina“) ani v časti namietajúcej nedostatok okolností hodných osobitného zreteľa pre zvýšenie nad sumu ustanovenú podľa odseku 1 § 7 vyhlášky č. 32/1995 Zb. („spoločenská rovina“).

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysvetlil dôvody, z ktorých mal za to, že pokiaľ ide o určenie základného počtu bodov, z ktorých vychádzal pri určení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, je možné akceptovať len závery znaleckého posudku MUDr. K., nie však závery posudku znalca MUDr. G., ktoré hodnotil ako chybné, vychádzajúce z nesprávneho právneho predpisu a v niektorých častiach ako zmätočné a riadne neodôvodnené.

Znalecký dôkaz je jeden z dôkazných prostriedkov, ktoré hodnotí súd podľa § 132 O.s.p.; v porovnaní s inými dôkaznými prostriedkami pri jeho hodnotení berie súd do úvahy i jeho logickú stavbu. Obidva súdy nižších stupňov hodnotili znalecké posudky rovnako; i súd prvého stupňa vychádzal iba z posudku znalca MUDr. K., pravda dôvody, prečo tak urobil, v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie nerozvedol. Urobil tak ale odvolací súd, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku podrobne uviedol dôvody, z ktorých mal za to, že pri určení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je možné vychádzať iba z posudku

menovaného znalca. Jeho závery nie sú svojvoľné a arbitrárne. Dovolací súd sa nimi v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Dovolací nepovažuje za dôvodnú ani dovolaciu námietku vedľajšej účastníčky, že nie sú tu okolnosti hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu ustanovenú podľa odseku 1 § 7 vyhlášky č. 32/1995 Zb. („spoločenská rovina“).

Výška konkrétneho odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia závisí jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku a jednak od toho, či a v akom rozsahu a s akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Pre správne určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodlivej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania.

Dovolací súd považuje záver odvolacieho súdu o naplnení predpokladov mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky za správny, ktorý je v súlade s vykonaným dokazovaním a jeho právnym vyhodnotením. Odvolací súd záver o priznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia náležite vysvetlil poukazom na konkrétne odborné (medicínske) zistenia, ktoré sú obsiahnuté v znaleckom posudku znalca MUDr. K. a uvedením rozsahu a povahy následkov, ku ktorým došlo po vzniku škody.

Vychádzajúc z uvedeného dospel aj dovolací súd k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady, za ktorých možno zvýšiť výšku odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia nad stanovené najvyššie limity v § 7 ods. 2 vyhlášky. Dovolaním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie vedľajšej účastníčky podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Úspešnému žalobcovi dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože mu v súvislosti s týmto konaním trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: